

Motion till riksdagen 2013/14:Sf28

**av Tomas Eneroth m.fl. (S)
med anledning av prop. 2013/14:213**

Cirkulär migration och utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2013/14:213 i den del som rör förenklade regler för att byta spår från tidigare asylsökande till arbetskraftsinvandrare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om åtgärder mot utnyttjande av migrerad arbetskraft.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en utvärdering av det nuvarande regelverket för att byta spår från tidigare asylsökande till arbetskraftsinvandrare.

Motivering

Socialdemokraterna välkomnar att en proposition äntligen läggs som bygger på kommittébetänkandet Cirkulär migration från mars 2011. Vi ställer oss bakom den stora merparten av de förslag som syftar till att underlätta personers ökade rörlighet till och från Sverige och som främjar rörlighetens positiva inverkan på utveckling i migranternas ursprungsländer respektive positiva effekter i Sverige. Däremot är vi alltjämt avvisande till förslaget som rör förenklade regler för att byta spår från tidigare asylsökande till arbetskraftsinvandrare och som innebär att det nuvarande kravet på sex månaders anställning för att uppehållstillstånd för arbete ska kunna beviljas för en utlänning som fått avslag på en asylansökan ändras till fyra månaders anställning.

Sverige och den svenska tryggheten har förknippats med god moral, avsaknad av korruption och spelregler som alla följer. I centrum för detta har stått den svenska modellen på arbetsmarknaden och ett skattesystem med hög legitimitet. Den svenska modellen på arbetsmarknaden utmanas på bred front. Alltfler branscher får inslag av eller domineras av oseriösa företag som både ger otrygga, ibland svarta och ofta fejkade F-skattejobb samtidigt som konkurrensen mer eller mindre sätts ur spel så att seriösa företag får svårt att

Fel! Okänt namn på dokumenttypen: FEEL_GLOSS

verka. När en bransch är tillräckligt infekterad dyker också den organiserade brottsligheten upp och tar över som ägare ofta med hjälp av bulvaner och målvakter. Svartjobb och skattefusk går hand i hand och utgör grunden för den illojala konkurrensen där den oseriöse kan erbjuda varor och tjänster till lägre priser och därigenom också vinna upphandlingar. Bidragsfusk och brottslighet följer i spåret. Mot bakgrund av den utveckling som nu framträder på arbetsmarknaden är det viktigt att de förslag till förändrade regler som riksdagen fattar beslut om blir en del i åtgärderna mot utnyttjande av migrerad arbetskraft. Ett grundproblem med dagens regelverk är ju att det har skapat stora problem både för enskilda personer och för arbetsmarknaden.

Problematiken med spårbyte

I Kommittén för arbetskraftsinvandring (Kaki) diskuterades ingående frågan om spårbyte för de personer som under utredning om sin asylansökan med stöd av undantag för arbetstillstånd (AT-UND) skulle kunna ansöka om att bli arbetskraftsinvandrare till Sverige. Utredningen landade i att det fanns flera problembilder förknippade med ett spårbyte från asylsökande till arbetskraftsinvandrare. I flera avseenden kom bytet i konflikt med såväl synen på asylsystemet som på regelsystemen inom ramen för det svenska arbetsrättsliga tänkandet. Utredningsmajoriteten landade i att rättsbegreppen kring asylsystemen löpte risk att gröpas ur då många med stöd av asylansökan gavs möjlighet att efter kort tid förändra sina grundläggande skäl för inresa i Sverige till att i stället utgöras av önskemål om att få arbetskraftsinvandra. Detta genom att en ansökan kunde lämnas vid vistelsen i Sverige.

Den då nytillträdde borgerliga regeringen bortsåg från utredningens ställningstagande i denna del och öppnade upp för möjligheter till spårbyte. Sedan genomförandet av möjligheten att byta spår från asylsökande till arbetskraftsinvandrad inom ramen för nu gällande regelsystem har en rad problembilder uppdagats. Från löntagarorganisationerna har påvisats hur många med invandrarbakgrund utsatts för hårt tryck genom att tvingas acceptera anställningsvillkor långt under gällande avtal. Detta har kunnat ske genom att bl.a. dubbla avtal tagits fram från oseriösa arbetsgivare.

Den enskilde har ofta hamnat i ett svårt beroendeförhållande till sin arbetsgivare genom att eventuellt kommande uppehållstillstånd är knutet till relationen mellan arbetsgivaren och den anställde. Efter överförandet av vissa kontrollfunktioner på Migrationsverket, vad gäller att pröva arbetsrättsliga frågor, har en rad problem uppdagats genom att nytillkomna arbetsuppgifter har lagts på en myndighet som i grunden har helt andra prövningar att göra. Detta har inneburit att begrepp som kollektivavtalsenliga löner m.m. fått en innebörd som skiljer sig från den syn som traditionellt kännetecknat svensk arbetsmarknad.

En rad nya problemställningar har även uppdagats kopplade till de tidsfrister som framtagits. Det gäller såväl Migrationsverkets interna handläggningstider som dess koppling till möjligheten att utfärda AT-UND. De nu gällande prövningstiderna ligger ofta under den tid som gett underlag för AT-UND.

Tidsfristen mellan eventuella beslut i överklagningsinstans och Migrationsverkets tidsramar för ställningstagande för spårbyte har gjort att många inte getts realistiska möjligheter att få sin sak handlagd på ett rimligt sätt. Denna problematik förstärks även av återvändandedirektivet 2008/115/EG.

Sammantaget kan konstateras att frågan om möjligheterna till spårbyte och nu gällande förslag till förändring av reglerna för spårbytet, kopplat till redan tidigare framtagna farhågor inom den s.k. Kakiutredningen, gör att denna fråga måste brytas ut och ges en mer grundläggande analys. Detta utifrån såväl asylrättsliga principer som arbetsrättsliga regler för att skapa tydlighet och stabilitet såväl i processen för ansökan om asyl som på arbetsmarknaden. Vi anser därför att det nuvarande regelverket för att byta spår från tidigare asylsökande till arbetskraftsinvandrare ska utvärderas innan någon ytterligare förändring genomförs. Detta bör regeringen tillkännages.

Stockholm den 12 april 2014

Tomas Eneroth (S)

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Shadiye Heydari (S)

Jasenko Omanovic (S)

Roger Lamell (S)

Eva-Lena Jansson (S)

Kurt Kvarnström (S)

Annelie Karlsson (S)